

Силабус курсу «ІНСТРУМЕНТОЗНАВСТВО»

**Освітній ступінь “Бакалавр”
Спеціальність 025 “Музичне мистецтво”
Освітньо-професійна програма
“Інструментальне виконавство (за видами)”
Роки навчання: I
Семестри: II
Кількість кредитів: 3
Мова викладання: українська**

Керівник курсу ВБ 54 «Інструментознавство»

Косенко Павло Борисович

Доцент, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)»

Контактна інформація: kosenko.pablo@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

- **Прореквізити дисципліни:**

ОК 8 «Історія світової музики», ОК 10 «Теорія музики», ОК 11 «Сольфеджіо», ОК 12 «Гармонія», ОК 18 «Фах (за видами)».

- **Постреквізити дисципліни:** ОК 16 «Інформаційні технології в музиці», ОК 22 «Методика і практика роботи з ансамблем», ОК 30 «Інструментовка».

Призначення дисципліни

Дисципліна «Інструментознавство» належить до циклу дисциплін вільного вибору студента циклу професійної підготовки, кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)». Предметом вивчення дисципліни «Інструментознавство» є музичні інструменти, їх акустичні властивості та специфіка звукоутворення, виражальні і технічні можливості, практика використання у різних складах інструментальних ансамблів та оркестрів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Інструментознавство» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: ЗК 2, 8; СК 6, 13.

ЗК 2 Знання та розуміння предметної області професійної діяльності.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Мета навчальної дисципліни «Інструментознавство» – забезпечити студентів теоретичними знаннями з основ інструментознавства, історії виникнення й розвитку музичного інструментарію; прищепити навички дослідження художньо-технічних характеристик музичних інструментів задля розуміння можливостей їх використання в ансамблях та оркестрах; сформувати особистість, здатну до творчої діяльності.

Зміст і структура курсу

ТЕМА	Кількість годин						
	Денна форма				Заочна форма		
	разом	лекції	семінарські	самостійні	разом	лекційні	самостійні
МОДУЛЬ 1.							
Змістовий модуль 1. Загальні відомості про музичні інструменти. Характеристика типових складів оркестрів, їх виразно-художніх і технічних можливостей.							
Тема 1. Інструментознавство як об'єкт наукових досліджень. Походження та розвиток музичних інструментів.	6	2	0	4	12	1	11

Тема 2. Першоджерела вивчення українського народного інструментарію.	6	2	0	4			
Тема 3. Основні історичні відомості про оркестр. Класифікація оркестрів. Оркестрова партитура.	6	2	0	4	6	1	5
Тема 4. Симфонічний оркестр, його інструментальний склад. Технічні та виразові можливості групи струнно-смичкових інструментів.	9	2	2	5	15	1	14
Тема 5. Духові та ударні інструменти симфонічного оркестру.	6	2	0	4			
Тема 6. Інструменти духового оркестру. Різновиди духових оркестрів.	6	2	0	4	12	1	11
Тема 7. Інструментальний склад естрадно-симфонічного оркестру. Специфіка репертуару.	6	2	0	4			
Змістовий модуль 2. Оркестри та ансамблі українських народних інструментів.							
Тема 8. Художньо-технічні характеристики інструментарію оркестрів і ансамблів українських народних інструментів.	6	2	0	4	6	1	5
Тема 9. Струнно-щипкові та струнно-ударні народні інструменти.	6	2	0	4	12	1	11
Тема 10. Струнно-смичкова група оркестрів і ансамблів українських народних інструментів.	6	2	0	4			
Тема 11. Духові та ударні народні музичні інструменти.	6	2	0	4	15	1	14
Тема 12. Можливості та специфіка тембральної взаємодії оркестрових інструментів. Поєднання і узгодження виконавських штрихів.	9	2	2	5			
Тема 13. Епізодичні інструменти.	6	2	0	4			
Тема 14. Ансамбль «Троїсті музики». Регіональні особливості інструментарію.	6	2	0	4	12	1	11
	денне				заочне		
Загальний обсяг годин:	90	28	4	58	90	8	82

Політика навчальної дисципліни

Поточний контроль – перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу, умінь та навичок самостійно опрацьовувати літературу, здатності розкрити зміст теми, розділу, окремого питання; виконання письмових творчих завдань з інструментовки.

Політика оцінювання: Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Інструментовка» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться через кожні 2 години аудиторних занять впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів¹. Максимальний бал поточного контролю становить 70 балів².

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення усного опитування чи письмового тестування.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Підсумковий модульний контроль оцінюється від 1 до 30 балів³.

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою». Робоча програма ВБ 54 «Інструментознавство».

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти по семестрово». Робоча програма ВБ 54 «Інструментознавство».

³ Дивитись таблицю «Підсумковий модульний контроль від 1 до 30 балів». Робоча програма ВБ 54 «Інструментознавство».

Політика перескладання.

Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз за курс вивчення дисципліни з дозволу керівника курсу та дозволу навчальної частини за наявності поважних причин. Оцінюється як підсумковий контроль. Загальний підсумок за семестр при перескладанні визначається шляхом додавання балів за поточний контроль та балів за перескладання.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали, за невчасне виконання завдань кількість балів знижується балів⁴.

Рекомендована література

1. Гайденко А. Інструментознавство та основи теорії інструментування: підручник. Х. : Майдан, 2010. 156 с.
2. Голючек М. Ансамбль українських народних інструментів. : навч. посібник I-II частини. К:КНУКіМ, 2003. 108 с.
3. Губар М. Акомпанемент та імпровізація: навчальний посібник. Основа, 2013. 168 с.
4. Гуцал В. Інструментовка для оркестру українських народних інструментів. Київ: Музична Україна, 1988. С. 2–82.
5. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах. (Українська академічна школа): підручник. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 419 с.
6. Марцинковський С. Інструментознавство / Видання друге. Рівне, 1999. 150 с.
7. Мацієвський І. Ігри й співголосся. Контонація / Музикологічні розвідки. Тернопіль, «Астон». 2002. 170 с.

⁴ Дивитись таблиці розподілу заохочувальних та штрафних балів. Робоча програма ВБ 54 «Інструментознавство».

8. Мацієвський І. Музичні інструменти гуцулів. Вінниця. Нова книга. 2012. 463 с.
9. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. Київ, Музична Україна, 1980. 118 с.
10. Пересунько В. Вивчення оркестрових інструментів: методичні рекомендації для студ. і викл. вищ. навч. закл. культ. і мист., керівн. оркестрів / уклад. В. М. Пересунько. Вінниця : Нова Книга, 2012. 64 с.
11. Пшеничний Д. Інструментовка для оркестру народних інструментів. Київ, Музична Україна, 1985. 70 с.
12. Хащеватська С.С. Інструментознавство: підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. Вінниця, 2008. 256 с.
13. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу. / Гнат Хоткевич. Харків. 2002. 290 с.
14. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти. Київ : Техніка, 2003. 264 с.

Інформаційні ресурси:

www.nbu.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php> – ноти та біографії українських композиторів.